

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Beslut om uppehåll i jakttiden för älg

Beslut

Rättelse

Ert överklagande måste ha kommit in till Lännsstyrelsen senast den 19 februari 2025.

Rättelse enligt 36 § förvaltningslagen.

2025-01-15
Olov Hallquist
Jerk Sjöberg

Denna rättelse har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lännsstyrelsen beslutar om ett uppehåll i jakttiden för älg inom Jämtlands län inrättade älgförvaltningsområden under 14 dagar. Beslutet gäller jaktåren 2025/2026, 2026/2027 och 2027/2028. Samtliga tre jaktår innefattar samma start- och slutdatum för uppehållet:

- Från och med den 26 september till och med den 9 oktober 2025.
- Från och med den 26 september till och med den 9 oktober 2026.
- Från och med den 26 september till och med den 9 oktober 2027.

Lännsstyrelsen beslutar enligt 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut gäller även om det överklagas.

Beskrivning av ärendet

Lännsstyrelsens tidigare beslut om uppehåll i jakttiden för älg (diarienummer 775-2022) har löpt ut.

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län har under det delegationssammanträde som hölls den 28 november 2024 tagit del av lännsstyrelsens föreslagna beslut om ett fortsatt uppehåll under samma antal dagar och datum som föregående beslut. Respektive intresse inom viltförvaltningsdelegationen har därefter haft möjlighet att inkomma med yttrande inför kommande beslut. Eventuella yttranden skulle vara Lännsstyrelsen tillhanda senast den 31 december 2024. Jakt- och viltvårdsintresset har lämnat in yttrande till ärendet.

Länsstyrelsen har även under ärendets gång haft löpande samråd med Länsstyrelserna i Västerbottens län och Västernorrlands län.

Motivering till beslutet

Viltförvaltningsdelegationen

I Länsstyrelsens uppgift ingår att vid alla beslut beakta de olika intressen som företräds i frågan. En eventuell förändring som inskränker eller påverkar andra intressen ska vara väl motiverad. Det ska även finnas rimliga förutsättningar att med förändringen rätta till det behov som föranleder ändringen. Inför Länsstyrelsens kommande beslut om uppehåll i jakttiden för älg har därför samtliga intressen inom Viltförvaltningsdelegationen erbjudits möjlighet att inkomma med yttranden.

Det intresse som inkommit med yttrande till ärendet är Jakt- och viltvårdsintresset. I sitt yttrande tillstyrks förslaget om uppehåll i jakttiden för älg under samma antal dagar och datum som är i likhet med föregående beslut. Sammantaget motiverar jakt- och viltvårdsintresset sitt tillstyrkande med att ett uppehåll i jakttiden för älg är viktigt ur ett jaktetiskt perspektiv och även en grundprincip i Naturvårdsverkets riktlinjer för utformning av jakttider. Jakt- och viltvårdsintresset framför vidare att enligt dessa riktlinjer bör avsteg från principen endast göras undantagsvis och när det finns starka motiv.

Biologiska aspekter

I Sverige har det under lång tid varit en princip att inte jaga under brunsten. Ett av huvudargumenten för detta har varit att inte störa älgen under parningsperioden. Länsstyrelsen har uppfattningen att etikfrågan bör beaktas. I dagsläget saknas det forskning som direkt undersökt hur jakt under brunsten påverkar reproduktionen. Dock finns forskning som påvisat vissa troliga negativa effekter som jakt innan och under brunsten kan ha. Till exempel finns risk att stora älgdjurar med bra gener inte hinner eller kan reproducera sig på grund av störning, eller att de blir fällda¹. Det går därför inte att utesluta att jakten påverkar älgens reproduktion.

Vad gäller tidpunkt för brunst, finns studier från södra Sverige som har visat att inte alla älgar brunstar samtidigt. Dessa studier visar även att 80–95 % av alla älgkor har brunstat den andra måndagen i

¹ Wilton 1992. Implications of harvesting moose during pre-rut and rut activity.

oktober². Vid ett antagande att älgen brunstar ungefär samma tid inom Jämtlandsregionen som i de södra delarna av Sverige anser länsstyrelsen att det uppehåll som funnits i tidigare beslut om jakttider på älg väl sammanfaller med den period då de flesta älgarna brunstar.

Jakttid i förhållande till avskjutningsnivåer

Älgförvaltningsgruppens ansvar är att samordna älgförvaltningen inom respektive område, att sätta kvantitativa och kvalitativa mål för älgstammen som harmoniserar med målen gällande skogsskador, trafikolyckor och toleransnivåer för rennäringen samt föreslå en lämplig avskjutning för att uppnå dessa mål. Länets älgförvaltningsområden och älgskötselområden planerar själva sin avskjutning för att bidra till att dessa mål uppfylls.

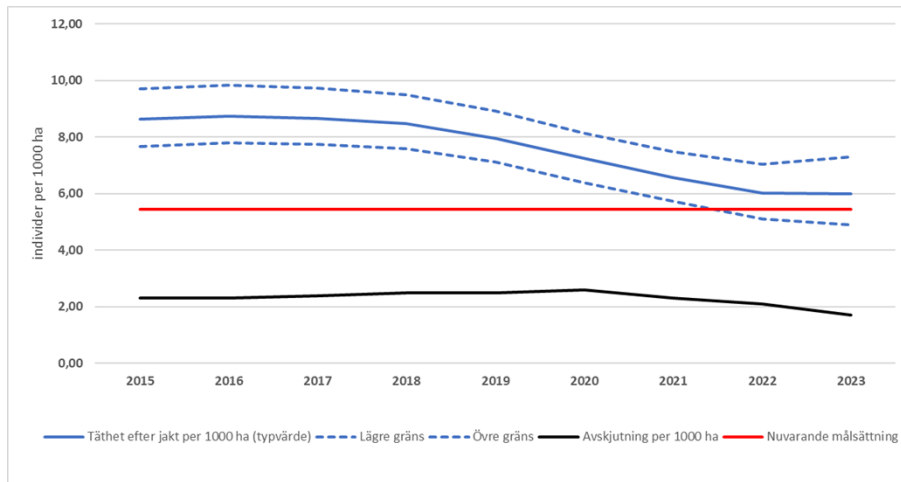
Fyllnadsgraden mot beslutade avskjutningsmål inom Jämtlands sex inrättade älgförvaltningsområden enligt älgförvaltningsplanerna har för jaktåren 2022/2023, 2023/2024 och 2024/2025 ett genomsnitt på 85 % för vuxna älgar och 90 % för kalv (www.algdata.se). Totalt är fyllnadsgraden 86 % med beaktande av att jaktåret 2024/2025 vid beslutsdatum fortfarande pågår.

Studerat avskjutning, fyllnadsgrad och avskjutningsmål genom åren, sedan ny älgförvaltning infördes, indikerar data att det är tilldelningen som styr hur mycket älg som fälls, snarare än tillgänglig jakttid.

Avskjutningsmålen har under en rad år varit höga med syftet att sänka älgstammen. Ambitionen för den planerade avskjutningen har årligen varit ganska lik i omfattning, samtidigt som älgstammen minskat.

De senaste beräkningarna av älgstammens uppskattade storlek, som baseras på inrapporterad älgobs samt rapporterad avskjutning, visar på att älgstammen minskar i länet, ner mot målnivån på sammantaget cirka 5,4 älgar per 1000 hektar i vinterstam (figur 1).

² Malmsten m.fl. (2014). Reproductive characteristics in female Swedish moose (*Alces alces*), with emphasis on puberty, timing of oestrus, and mating.

Figur 1: Den årliga avskjutningen under den jakttid som varit har lett till en minskning av älgstammen mot täthetsmålen i Jämtlands län. LST Moose ligger till grund för älgstammens täthetskontroll.

Jaktperiodens längd

Naturvårdsverket har i sin redovisning av regeringsuppdrag om uppföljning av mål inom älgförvaltningen³ redogjort att en genomsnittlig älgjägare lägger nio dagar på älgjakt. En utökad jakttid innebär inte per automatik att antalet dagar blir fler – utan kan delvis också handla om att dagarna fördelas på ett annat sätt.

Länsstyrelsen beaktar även andra intressen och näringar såsom det rörliga friluftslivet i länet. Uppehållet har varit och är väl etablerat och känt för många som då har möjlighet att idka annan sysselsättning i skog och mark utan att störa eller påverkas av älgjakt. Uppehållet varar samtliga tre jaktår under 14 dagar och innebär således ett uppehåll som sträcker sig över två veckoslut. Detta tillgodoser den övriga allmänhetens intressen på samma sätt som tidigare år.

Jämtlands län tillsammans med Västernorrlands län och Västerbottens län strävar efter att det ska vara lika jakttider i de tre länen. Vidare sträcker sig länsstyrelsens beslut, i likhet med Västerbottens län och Västernorrlands län, över tre jaktår för att skapa möjlighet för god planering och god framförhållning.

³ Naturvårdsverket - Uppföljning av mål inom Älgförvaltningen. NV-0087217

Mål avseende skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg

Även om den största delen av avskjutningen sker under jaktsäsongens första tid kommer ansamlingar av älg och älgvandring att förekomma under jaktsäsongens senare del. Framst då snön har lagt sig och vandringen mot vinterbetesområdena kommit igång.

En jakttid utan uppehåll skulle kunna innebära att något flera älgar fälls totalt sett, men skulle sannolikt ha marginell betydelse för möjligheterna att uppnå målen vad gäller betesskador och trafikolyckor.

Jämtlands läns övergripande målsättning för utvecklingen av skador på skog och trafikolyckor är att de ska minska⁴. Årliga skador av älg på tallungskog bör inte överstiga 2–5 procent baserat på medelvärdet över de tre senaste älgbetesinventeringarna (ÄBIN) och när ungskogen når fem meters höjd är sju av tio tallstammar oskadade av älg. Årliga skador av älg på tallungskog utifrån en sammanvägning för de tre senaste inventeringsåren 2022, 2023 och 2024 är 11 procent och har en svagt ökande trend⁵.

För att sju av tio tallstammar ska vara oskadade när ungskogen når fem meters höjd behöver minst 85 procent av tallstammarna vara oskadade vid inventeringen. Utifrån en sammanvägning för de tre senaste inventeringarna samma tidsperiod som ovan är andelen oskadade tallar 71 procent och har en ökande trend⁵.

Vidare enligt de övergripande riktlinjerna ska det vara möjligt att föryngra skogsmarken med lämpligt trädslag. Trädslag väljs utifrån ståndortsförhållanden. Utpräglade tallmarker föryngras inte med gran. På marker som passar både för tall och gran föryngras minst en fjärdedel med tall. Tallandelen i ungskogar bör öka inom de älgförvaltningsområden där andelen tall har reducerats som en följd av älgbete. För Jämtlands del föryngras 79 procent respektive 47 procent av mager mark och mellanmark med tall och har en ökande trend⁵. Detta utifrån en sammanvägning för de tre senaste inventeringarna samma tidperiod som ovan.

Andelen provytor i ÄBIN med gynnsam konkurrensstatus för rönn, asp och sälg (RASE) ska enligt länets övergripande målsättning öka på älgförvaltningsområdesnivå. För Jämtlands del är andelen ytor

⁴ <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2020/overgripande-riktlinjer-for-algforvaltning.html>

⁵ Skoglig betesinventering – Skogsstyrelsen, www.skogsstyrelsen.se/abin 20250113, Version: 20240821.6

inom vilka RASE har gynnsam konkurrensstatus 5 procent och har oförändrad trend⁵.

Utvecklingen av antalet älgolyckor i Jämtlands län har haft en oförändrad trend sedan året 2021⁶.

Det finns inga indikationer på att den jakttid på älg som tillåtits under de senaste åren är den begränsande faktorn för hur mycket älg som fälls och vidare har försvårat att målen för skog och trafik uppnås. Det kan möjligen behövas andra verktyg, utöver avskjutningen av älg, för att komma närmare dessa mål.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Samordning med övriga norrlandslän och framför allt Västernorrlands län är något som har haft stor vikt på grund av det omfattande samarbetet som finns mellan länen samt att det finns länsöverskridande älgförvaltningsområden. Länsstyrelsen har vidare tagit hänsyn till fasta datum för uppehållet under en kommande treårsperiod för att möjliggöra god planering och framhållning.

Länsstyrelsens vidare bedömning är att det inte finns någonting som tyder på att den jakttid efter älg som tillåtits under de senaste tre åren är den begränsande faktorn för hur många älgar som fällts, eller att jakttidens omfattning med uppehåll under älgens parningsperiod försvårar möjligheterna att uppnå beslutade mål inom länet avseende skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg. Den eventuella inverkan på avskjutningen som skulle kunna uppstå är så liten att den i sin tur har en försumbar påverkan på de mål som har satts upp gällande skadenivåer på skog och trafik i Jämtlands län. Länsstyrelsen bedömer att ett uppehåll om 14 dagar under jakttiden på älg inte kommer att försvåra beslutade mål inom länet avseende skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg.

Med ovanstående motivering beslutar länsstyrelsen att ett uppehåll i jakttiden under 14 dagar från och med den 26 september till och med den 9 oktober för de tre kommande jaktåren 2025/2026, 2026/2027 och 2027/2028 ska införas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 33 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att jakt efter älg får ske efter licens av länsstyrelsen och inom ett område som länsstyrelsen har registrerat (licensområde). Jakt efter älg får även

⁶ Nationella viltolycksrådet, <https://www.viltolycka.se/statistik/> 20250113

ske utan licens inom ett område som länsstyrelsen har registrerat (älgskötselområde).

Vidare framgår av fjärde stycket samma lag och paragraf att i områden som inte omfattas av första stycket får jakt efter älg avse endast älgkalv.

Av vad som framgår av bilaga 2 till Jaktförordningen (1987:905) är att jakt efter älg inom Jämtlands län är tillåten mellan den 1 september till och med den 31 januari. För jakt som sker utanför licens- och älgskötselområden och som endast avser älgkalv ska jakttiden vara fem dagar. Jakttidens början ska vara densamma som den som gäller i det älgförvaltningsområde i vilken jakten ska ske.

Om möjligheterna att uppnå beslutade mål inom länet avseende skadenivåer på skog och trafik orsakade av älg inte försvåras, får länsstyrelsen besluta om uppehåll i jakten om en period om högst 14 dagar under älgens parningstid.

För områden som är belägna i Jämtlands län på renbetesfjällen får länsstyrelsen besluta om uppehåll i jakten om det behövs med hänsyn till renskötseln eller snöförhållanden.

Enligt 59 § jaktförordningen (1987:905) framgår att länsstyrelsen får förordna att dess beslut ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Information

Beslutet kommer att kungöras i lokaltidningar för berörda områden samt på Länsstyrelsen Jämtlands hemsida.

Jakttiden för älg i Jämtland läns inrättade älgförvaltningsområden under jaktåren 2025/2026, 2026/2027 och 2027/2028 är:

Älgskötselområden och Licensområden (alla djur)

- 1 september – 25 september 2025, 10 oktober 2025 – 31 januari 2026.
- 1 september – 25 september 2026, 10 oktober 2026 – 31 januari 2027.
- 1 september – 25 september 2027, 10 oktober 2027 – 31 januari 2028.

Kalvjaktområden, hela länet (ej registrerad mark)

- 1 september – 5 september 2025.
- 1 september – 5 september 2026.
- 1 september – 5 september 2027.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010 - 225 30 00 eller via e-post jamtland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 10023-2024 i ämnesraden för e-post.

Handläggning

I ärendets handläggning har utöver föredragande även naturvårdshandläggare Sara Lindqvist deltagit.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av viltchef Olov Hallquist med naturvårdshandläggare Jerk Sjöberg som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Naturvårdsverket

Sändlista

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län

Polisen Region Nord, registrator.nord@polisen.se

Svenska Jägareförbundet Mitt Norrland, c/o
kristina.bergman@jagareforbundet.se

Jägarnas Riksförbund, jrf@jagarnasriksforbund.se

Länsstyrelsen i Västerbottens län, vasterbotten@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Dalarnas län, dalarna@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, vasternorrland@lansstyrelsen.se

Härjedalens älgförvaltningsgrupp

Bergs älgförvaltningsgrupp

Östersund/Sundsvalls älgförvaltningsgrupp

Strömsund/Sollefteås älgförvaltningsgrupp

Västjämtlands älgförvaltningsgrupp

SCA Skog AB, info.jaktofiske@sca.com

Stora Enso Skog och Mark AB, skog.jakt@storaenso.com

Holmen Skog AB, c/o emil.fahlen@holmen.com

Sveaskog Förvaltnings AB, kundcenter@sveaskog.se

Sametinget, kansli@sametinget.se

Svenska Samernas Riksförbund, info@sapmi.se

Ni kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den ~~5 februari~~ 2025. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 10023-2024.